

[Søren Olesen.]

har tradition for, at man skal være forsigtig med at gribe til statsindgreb i stedet for at lade erhvervslivet selv lægge tingene til rette og indrette sig efter forholdene.

I England gik man den modsatte vej. Der fik man kornetold og forskellige foranstaltninger. Ganske vist blev denne kornetold til sidst så forhadet, at den blev ophævet, men i praksis har man det hele endnu: told på landbrugsprodukter og landbrugsvarer til skade for det engelske landbrug og for erhvervslivet som helhed, den største hindring for at nå frem til det fornuftige europæiske økonomiske samarbejde på handelens og produktionens område, som i øjeblikket er så aktuelt.

Naturligvis skal vi med de komplicerede forhold, der råder på det økonomiske område i et moderne samfund, have så mange oplysninger som muligt; men det er mærkeligt, at vi, når der stadig oprettes nye institutioner, aldrig bliver stillet over for forslag om at ophæve andre. Det må sikkert være sådan, at ikke så få af de institutioner, vi har, er blevet forældede under den stærke udvikling, vi har gennemgået, og derfor udmærket godt kunne ophæves. Er der mon nogen, som kan sige, hvad statens kornkontor udretter i øjeblikket? Ikke desto mindre figurerer det stadig på finansloven med et par hundrede tusind kroners udgift. Og hvad nytte har vi af det kgl. assistenshus, som kun er et sorgens hus? Også her skal skatteyderne betale — i dette tilfælde for at mennesker kan komme af med deres surt købte bohaver uden i den sidste ende at få noget for det. Vi har sikkert en hel del institutioner, som udmærket godt kunne ophæves; men det foreslår man aldrig.

Der har fra anden side været nævnt en mængde institutioner — og jeg skal derfor ikke gøre det igen — hvis opgave det netop er at indsamle og bearbejde den art materiale, som det økonomiske forskningsinstitut i fremtiden skulle indsamle og bearbejde. Der er de private organisationer inden for erhvervene og inden for staten de organer, som blev nævnt; men når man så endelig skal til at bruge dem, siger man, at de ikke er samordnede, og at den ene ikke ved, hvad den anden gør. Hvis man nu endelig vil rationalisere, kunne der så ikke være grund til i stedet for at overveje

at samle det hele på ét sted? Jeg tænker også på det mærkelige, at vi har 2 handelsministerier: ministeriet for handel, industri og søfart med alle dets foranstaltninger, med varedirektorat, bilfordelingsnævn og en hel mængde andre organer, og så, når man endelig skal ud at handle, udenrigsministeriet med dets handelsafdeling, med dets handelsattachéer i udlandet og de repræsentanter, der bliver sendt af sted, når der skal træffes aftaler — medens det i den sidste ende i virkeligheden bliver landbrugsorganisationerne og Pinstrup, der bestemmer, hvad der skal ske.

Den anden opgave, dette institut eventuelt skal have, er den at forudsige retningslinjerne for den kommende økonomiske udvikling, altså en slags spådomme. Nu er det vel sådan, at spådomsevne i og for sig ikke har noget med videnskab og erkendelse at gøre, idet den for en stor del hviler på intuition, på følelserne, fornemmelserne, som ligger i underbevidstheden og altså retter sig efter helt andre love end de videnskabelige. Der er allerede peget på, at sådanne spådomme såre let kan slå fejl, så det skal jeg ikke komme så dybt ind på; der blev således peget på, at professorudvalgets forudsigelser om, hvordan det ville gå efter krigen, jo ikke slog til; og der er naturligvis nok af den slags dårlige erfaringer at henvise til. Derfor tror jeg ikke meget på, at det vil kunne lykkes at forudsige, hvordan udviklingen bliver, og jeg tror for så vidt heller ikke, at det ville være ønskeligt.

Det blev sagt for et øjeblik siden af den kommunistiske taler, det ærede medlem hr. Fuglsang, at i de lande, der har den mest vidtgående økonomiske planlægning, havde man ingen økonomiske kriser haft. Det er selvfølgelig rigtigt, at kriser i flertal har man ikke haft; der har kun været én, men til gengæld har den været lige siden man begyndte på det system, og den varer den dag i dag; og der er jo ingen steder, hvor afstanden i priserne fra producent til forbruger er så stor som i de kommunistiske lande, dér, hvor man har 5 års planer og produktionsplaner og en mængde andre planer, og hvor man altså naturligvis tvinger det økonomiske liv til at følge disse planer. Hidtil har man ikke set nogen velsignelse og nogen hjælp af det, undtagen